

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A közösségi polgári védelmi mechanizmus fejlesztése”

COM(2005) 137 final

(2006/C 65/08)

2005. június 3-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2005. november 9-én elfogadta. (Előadó: María Candelas Sánchez Miguel.)

A 2005. december 14–15-én tartott 422. plenáris ülésén (a december 14-i ülésnapon) az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 133 szavazattal 1 ellenében az alábbi véleményt elfogadta.

1. Bevezetés

1.1 Egyre gyakrabban történnek katasztrófák az EU határain belül és a világ többi részén is. Közülük néhány természeti jelenségeknek köszönhető, mint például az árvizek, földrengések, tüzek, aszályok, szélviharok stb., míg mások terrorcselekmények eredményei, melyek rettegetést ébresztenek az ártatlan polgároknak. Bizonyos mértékben mindegyikről elmondható, hogy emberi cselekedetekre vezethető vissza, a szándékosság foka azonban igen különböző. Az EU ígéretet tett arra, hogy megelőző lépéseket fog tenni az éghajlatváltozással kapcsolatban, nem pusztán a Kiotói Jegyzőkönyv aláírásával vállalt kötelezettségek keretében, hanem számos, a termőföld, a víz és a levegő megőrzését célzó intézkedéshez kapcsolódó rendelkezés által is. Ez az elkötelezettség a megelőzésre irányul; hozzájárulhat a termőföld, a tengerek és a légkör megőrzéséhez és regenerálódásához, valamint a világméretű fellépés sürgetéséhez. A terrorista tevékenység ellen⁽¹⁾ tett válaszlépések nyomán számos, a rendőrséghez és az igazságügyhöz kapcsolódó koordinációs eszköz született, amely lehetővé tette az együttműködés javítását a tagállamok között.

1.2 Mindazonáltal az EU-nak létre kellett hoznia egy közösségi rendszert, melynek feladata a segítségnyújtás bármilyen katasztrófa esetén az EU határain belül. Ez a rendszer a közösségi polgári védelmi mechanizmus, amely támogatja és megkönnyíti a nélkülözhetetlen polgári védelmi segítség mozgósítását a katasztrófa sújtotta területek azonnali megsegítésére, akár a közösségen kívül is. A tárgyalt közlemény célja a 2001-ben létrehozott polgári védelmi mechanizmus⁽²⁾ fejlesztése, valamint a polgári védelmi cselekvési program⁽³⁾ megerősítése a gyors intézkedési és felkészülési eszköz súlyos veszélyhelyzet esetére történő létrehozásáról szóló tanácsi rendeletre⁽⁴⁾ tett javaslat által.

(1) A következő eszközöket terjesztette elő az Európai Bizottság: közlemény a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó „Biztonság és a szabadságjogok védelme” elnevezésű keretprogram létrehozásáról (COM(2005) 124 final) 2005. 4. 6.; A Tanács határozata a 2007–2013 közötti időszakra „A terrorizmus megelőzése, arra való felkészültség és következményeinek kezelése” elnevezésű egyedi program létrehozásáról; A Tanács határozata a „Biztonság és a szabadságjogok védelme” elnevezésű általános programról (SEC(2005) 436).

(2) A Tanács határozata 2001/792/EK, Euratom.

(3) A Tanács határozata 1999/847/EK, december 9.

(4) COM(2005) 113 final – 2005/0052 (CNS) 2005. 04. 06.

1.3 Ezen a ponton érdemes meghatározni, mit is értünk pontosan „polgári védelem” alatt, mely fogalmat gyakran összekeverik a humanitárius segítségnyújtás fogalmával. Az Európai Bizottság világosan megkülönbözteti őket, bár célja mindkettőnek ugyanaz: „életmentés és a katasztrófa hatásainak enyhítése az első napokban”. Az Európai Bizottság felvázolja a két fogalom közötti különbséget: először is, a polgári védelmi segítségnyújtás a katasztrófáknak a lakosságra gyakorolt hatása mellett azok környezeti következményeivel is foglalkozik, másodsorban, a segítségnyújtás humanitárius szervezetek és nem kormányzati szervezetek bevonása helyett a tagállamok által biztosított források és csapatok segítségével történik; harmadszor, a polgári védelmi segítségnyújtás történhet az EU-n belül és kívül is, bár a nem uniós országokban más eljárásokat alkalmaznak⁽⁵⁾.

1.4 A mechanizmus speciális feladata a közösségi szintű fellépés, csakis a katasztrófa által sújtott tagállam kérésére. Meg kell azonban jegyezni, hogy a fellépés az Unión kívülre is kiterjed, egyéb nemzetközi szervezetekkel való egyeztetés alapján történik – különösen az ENSZ Humanitárius Ügyek Koordinációs Hivatalával (OCHA), amellyel operatív eljárásokat szervezett –, és a Vöröskereszt, valamint a helyi civil szervezetek segítségét is igénybe veszi.

1.5 Az EU megtörtént katasztrófákkal (melyeknek sajnos úgy tűnik, soha nincs vége) kapcsolatos álláspontja arra készítette az Általános Ügyek és Külkapcsolatok Tanácsát, hogy 2005. január 7-i rendkívüli ülésén javaslatot tegyen a közösségi mechanizmus fejlesztésére és a gyorsintézkedési képesség kialakítására. Néhány nappal később, január 13-án az Európai Parlament állásfoglalást bocsátott ki az indiai-óceáni szökőár-katasztrófával kapcsolatban, melyben egy esetleges katasztrófa esetén rendelkezésre álló emberi erőforrásra, felszerelésre és az egységek kiképzésére vonatkozó intézkedések meghozatalát sürgette.

(5) A Tanács 2001/792/EK sz. határozata, 6. cikk.

1.6 A polgári védelem területén a fellépést szabályozó keret jelenleg a fentebb említett két eszközből: a közösségi védelmi mechanizmusból és a polgári védelmi cselekvési programból áll. A közlemény középpontjában az előbbi áll, különösen az éjjel-nappal elérhető Megfigyelő és Információs Központ (MIC), melynek székhelye az Európai Bizottság. A Központ az egyes tagállamok polgári védelmi lehetőségeikkel kapcsolatos információit tartalmazó adatbázissal rendelkezik, amelynek katonai adatbázisokból származó adatok is részét képezik.

2. Az Európai Bizottság javaslatának lényege

2.1 **A közösségi polgári védelmi mechanizmus fejlesztése:** a legfrissebb jelentések rámutattak a polgári védelmi mechanizmus fejlesztésének, valamint a tagállamok és más érintett szervek közötti fokozottabb koordináció szükségességére. A közlemény négy területet jelöl meg a mechanizmus fejlesztésére:

2.1.1 **A felkészültség megerősítése** a csapatok kiképzése és felkészülési gyakorlatok végrehajtása által. Ehhez először is a jelenleg rendelkezésre álló kapacitást kell felmérni; másodsor, tervet kell készíteni a gyorsan bevethető modulok meghatározására; végül közös kiképzést és gyakorlatokat kell végrehajtani az interoperabilitás fokozása és közös beavatkozási kultúra kialakítása érdekében.

2.1.2 **A szükségletek elemzése és vizsgálata** a MIC forrásaira támaszkodó előrejelző rendszer segítségével, valamint az elérhető összes információ elemzésével, lehetővé téve, hogy a Központ más szervekkel, különösen az ENSZ-szel együttműködve léphessen fel. Az igények felmérésének a javítása a katasztrófa helyszínén lehetővé teszi a speciális igények meghatározását minden egyes esetben, így a beavatkozás sokkal eredményesebb lehet. Javaslat született a MIC személyzetének növelésére, valamint értékelési módszereinek és szabványainak átdolgozására.

2.1.3 **A fokozott koordináció** egyike a legátfogóbb fejlesztéseknek. Ez magában foglalja a tagállamok hozzájárulásának fokozottabb koordinációját az összehangolt európai segítségnyújtás megvalósítása érdekében, valamint a nagyobb komplementaritást és jobb koordinációt az ENSZ-szel és más, a humanitárius segítségnyújtásban részt vevő szervezetekkel, valamint a katonai szervezetek között. A koordinációnak a helyszíni operatív tervezés megerősödését kellene eredményeznie, többek között az Európai Bizottság különböző szervezeti egységeinek vonatkozásában is.

2.1.4 **Fokozott segítségnyújtás a polgároknak.** A szökőár-katasztrófa tanúbizonyságai szerint az európai polgárok védelmét a polgári védelem és az érintett országok konzuli hatóságai közötti együttműködés által lehet biztosítani. Meg kell szilárdítani az együttműködést a katasztrófa sújtotta országok és a tagállamok között.

2.2 Az Európai Bizottság által javasolt javító intézkedéseket a polgári védelem rendelkezésére álló források bővítésének kell kísérnie, a Tanács ezért a jelenlegi források emelését célzó javaslatokat sürget. Az EU 2005. január 31-i cselekvési terve megnevezi a legfontosabb cselekvési területeket.

2.2.1 Először is javaslatot tesz **a polgári védelmi erőforrások egyesítésére.** Ha a nemzeti eszközök és képességek nem elegendők a szükségletek kielégítésére, további európai szintű intézkedések hozhatók a fellépés hatékonyságának fokozása érdekében.

2.2.2 A MIC elemzési kapacitásának **megerősítése** megnyitja az utat a katasztrófákról való értesülés megelőző megközelítése felé, különösen a nem EU-tagállamok tájékoztatása terén. Ehhez jól működő kapcsolatrendszerre van szükség, amely lehetővé teszi a rendelkezésre álló erőforrások rugalmas bevetését az érintett ország segítségkérése esetén.

2.2.3 Az **ügyeleti modulok** igen fontos szerepet játszanak nagyszabású katasztrófák során történő beavatkozások alkalmával, illetve más tagország vagy harmadik ország kérésére történő bevetéskor. Ezért fontos a közleményben javasolt rendszer alkalmazása, hogy minden ország rendelkezzen kulcsfontosságú modulokkal, melyeket állandó ügyeletben tartanak, hogy azok azonnal bevetethetők legyenek az EU-n belül és kívül egyaránt.

2.2.4 **A logisztikai bázis megerősítése** és a megfelelő mennyiségű erőforrás lehetővé tenné a MIC számára a gyors és hatékony fellépést. A felszerelések bérleti díjának finanszírozása valamelyik európai alapból történne⁽⁶⁾, bár az EU-n kívüli beavatkozások esetén fel kell térképezni az ENSZ-szel való lehetséges együttműködést.

2.2.5 Végül a **nemzetközi koordináció** a katasztrófákra adott gyors válaszintézkedések egyik legfontosabb eleme. A közösségi mechanizmus olyan képességekhez fér hozzá, amelyek más szervezetekkel történő koordinációt követően még eredményesebb válaszintézkedésekhez vezetnek. Figyelembe kell venni mind az ENSZ, mind pedig humanitárius segélyszervezetek által kínált lehetőségeket.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB üdvözli a közösségi polgári védelmi mechanizmus fejlesztésére vonatkozó javaslatot, tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló források megerősítésére és fokozására van szükség az EU-n belül vagy kívül bekövetkező katasztrófa esetén történő fellépéshez. Az évek során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a közösségi polgári védelem számos operatív szempontból fejlesztésre szorul. Az EGSZB ezért úgy véli, hogy bizonyos előzetes megfigyeléseket kell végezni a közösségi mechanizmus javítását célzó javasolt intézkedések hatékonyságának optimalása érdekében.

⁽⁶⁾ Tanácsi rendeletre vonatkozó javaslat, 2005. 04. 06.

3.2 Először is a nemzeti polgári védelmi rendszerekből kiindulva számos területen fokozni kell az EU válaszigényezkedési képességét:

3.2.1 Regionális kommunikációs és információs rendszerek

3.2.1.1 A CECIS⁽⁷⁾ rendszert meg kellene erősíteni, műholdas rendszert kiépítve, amely alkalmas kép-, hang- és adatátvitelre, biztonságos, és a MIC-en⁽⁸⁾ keresztül csatlakozik speciális tudásközpontokhoz, amelyek olyan adatokat, szakértőket és modelleket biztosítanak (pl. a várható következményekről), amelyek jól felhasználhatók egy bizonyos vészhelyzet esetén. Néhány alapvető példa erre az Európai Űrügynökség és a Közös Kutatóközpont, amelyek segítséget nyújthatnak a nem EU-tagállamok jelenlegi térképeinek elkészítésében, a kárfelmérésben, illetve a térképek aktualizálásában egy olyan katasztrófát (pl. földrengést vagy áradásokat) követően, amely megbéníthatja a segélyszállítmányok célba juttatását szolgáló infrastruktúrahálózatot. A hálózat a minden tagállamban jelenlévő kapcsolattartó pontokra épülne, amelyek vészhelyzet esetén képesek segítséget nyújtani a válaszigényezkedésben.

3.2.1.2 Az EU segítségnyújtó egységei és a MIC közötti információáramlásnak állandónak, biztonságosnak és külső beavatkozástól védettnek kell lennie.

- a (mind a hagyományos, mind pedig a mobil) hálózatokban keletkezett károk, illetve azok telítettsége miatt a katasztrófa sújtotta területekkel folytatott kommunikáció általában erősen korlátozott;
- mindazonáltal nem zárhatjuk ki a lehetőségét annak sem, hogy a kormányok ellenőrzik a határaikon belül végbement katasztrófáról szóló információt, ugyanúgy, mint ahogyan a segítségnyújtó egységek mozgását is.

3.2.1.3 A legnyilvánvalóbb válasz a műholdas kommunikáció lenne. A tapasztalatok szerint ez a módszer:

- viszonylag mentes a környezetben végbement pusztulástól (csak egy készülékdobozra van szükség és önálló áramfejlesztésre az átvitelhez);
- biztonságos harmadik fél által gyakorolt információszűrés és megfigyelés esetén.

3.2.1.4 Azonban ennek a módszernek is korlátozott az adatátviteli képessége, és bizonyos esetekben telítetté válhat más szükségletek, illetve felhasználók (pl. a média) miatt. Ezért fontos a fenntartott – azaz állandó – műholdas hullámhosszak biztosítása, miáltal lehetővé válik a megfelelő kommunikáció az érintett terület(ek) és a MIC között, valamint a különböző beavatkozási területek között.

3.2.1.5 A lefedettség tekintetében elegendőnek tűnhet egy bizonyos földrajzi terület (az EU és a környező területek), valójában azonban a lefedettségnek világméretűnek kellene lennie. A legutóbbi szökőár-katasztrófa esete jól mutatta, hogy az előbbi megoldás nem megfelelő, mivel lefedettségre nem csak a MIC-kel történő kommunikációhoz volt szükség, hanem a különböző bevetési területek közötti kommunikációhoz is,

⁽⁷⁾ A mechanizmus kommunikációs rendszere.

⁽⁸⁾ A mechanizmus megfigyelőközpontja.

amelyek igen távol estek egymástól – mint a Maldív-szigetek, Srí Lanka, Thaiföld és Indonézia.

3.2.1.6 Az eredményes kommunikáció biztosítása érdekében tehát az EU-nak speciális célú (azaz kizárólagosan erre a célra fenntartott), biztonságos (beavatkozástól védett), megbízható és globális léptékű műholdas átviteli rendszerrel kell rendelkeznie. Ennek a rendszernek támogatnia kell a videokonferenciát, az adat (fax, e-mail és nagy felbontású kép) és hang alapú kommunikációt egyaránt.

3.2.1.7 A Közös Kutatóközpont, az Európai Űrügynökség és az Európai Bizottság (az Információtársadalmi Főigazgatóság) megfelelő kapacitással rendelkezik ahhoz, hogy kielégítse a polgári védelemért felelős főigazgatóság (a Környezetvédelmi Főigazgatóság) alá tartozó, a cselekvési program és a mechanizmus irányítóbizottsága által kifejezett igényeket.

3.2.2 A minimális beavatkozási erőforrás követelménye

3.2.2.1 Beavatkozás a segítségnyújtó csapatok által:

- A beavatkozó csapatoknak a tagállamok biztosítják a megfelelően önálló fellépéshez szükséges forrásokat, valamint a helyszíni kommunikációra alkalmas rendszereket.
- A csapatok munkáját egy EU-koordinátor hangolja össze, akinek feladata magában foglalja a tagállamok által küldött különböző csapatok koordinálását, az érintett ország hatóságai, valamint az ENSZ Humanitárius Ügyek Koordinációs Hivatalával történő kapcsolattartást stb.
- Mostanáig – bizonyos kommunikációs berendezések kivételével – a koordinátor számára az EU semmilyen erőforrást nem biztosított; pedig megfelelő erőforrásokat és berendezéseket kellene beszereznie a koordinátor és az őt támogató csapat munkájának megkönnyítésére, a kommunikációs berendezésektől kezdve a sátrakig. Ennek célja, hogy az érintett ország hatóságai és más csapatokkal összehangoltan lehessen munkálkodni, valamint hogy a koordinátor a gyakran nehéz körülmények ellenére is hatékonyan végezhesse a munkáját.
- Ezenkívül a jól látható EU-jelzéssel ellátott erőforrások és berendezések egyértelműen jeleznek az EU jelenlétét és elkötelezettségét a katasztrófa sújtotta lakosság számára. Az EU-n belül ez a régiók közötti szolidaritás üzenetét közvetíti, míg az EU-n kívül tükrözi az EU nemzetközi szinten betöltött szerepét.

3.2.2.2 A tagállamok támogatása vészhelyzet esetén:

- Bizonyos esetekben a tagállamok nem képesek biztosítani a szükséges segítséget, vagy azért, mert azok, akik a szükséges erőforrások és felszerelések birtokában vannak igényt tartanak azokra valamilyen várható vagy már bejelentett vészhelyzet miatt, vagy, mert az erőforrások csak kivételes esetekben kerülnének alkalmazásra, ami azt jelenti, hogy nem érdemes azokat beszerezni.

- Az erdőtüzek esete jó példa a fentiekre, mivel a légi oltásra szolgáló járművekkel rendelkező államok egyszerre kerülnek ugyanabba a helyzetbe. Amikor valakinek a saját országában is veszélyes helyzet uralkodik, általában igen nehéz erőforrásokat küldeni más országokba. Az EU mediterrán országai közötti szolidaritás nagyon erős, és alkalmanként erőforrásokat biztosít egyik terület a másíknak a különösen komoly helyzetekben.
- A nagy teljesítményű szivattyúkat igénylő heves áradások esete ezt jól példázza: az ilyen típusú berendezések a legtöbb EU-országban nem képezik részét a segítségnyújtó csapatok felszerelésének.
- Egy más jellegű helyzetben – újfajta terrorista akciók során – erőforrásra és berendezésre lehet szükség egy olyan eseményre válaszul, amely bár kivételes, mégis súlyos lehet.
- A fentiek tükrében az EU-nak képesnek kell lennie erőforrások és felszerelés beszerzésére, akár saját tulajdonként, akár szerződéses kölcsönzés útján, ezzel lehetővé téve számára, hogy kiegészítse a tagállamok válaszlétezőképességét.

3.2.3 Az operatív alapok centralizációja

3.2.3.1 A mechanizmus jelenlegi felépítése a különböző bevetési csapatok, vizsgálati erőforrások és felszerelések EU-szerte történő rendelkezésre bocsátásán alapul. Bár a korábban e területen fennálló úrhöz képest ez javulást jelent, mégsem teljesen tökéletes megoldás.

3.2.3.2 Az EU földrajzi kiterjedése és a területre veszélyt jelentő különböző kockázatok miatt érdemes lenne mérlegelni regionális segítségnyújtó struktúrák létrehozását a mechanizmus részeként; ezek különböző csapatokkal és forrásokkal rendelkeznének, melyek készenlétben állnának, tehát gyorsabban bevethetőek lennének, és alkalmasabbak a speciálisan regionális jellegű kockázatok kezelésére az EU-n belül.

3.2.3.3 Ezek az erőforrások lehetnének idényjellegűek (pl. légi járművek az erdőtüzek oltására) vagy állandóak.

3.2.3.4 Egy másik lehetséges fejlesztés keretében az erőforrások összegyűjtésének feladatát lehetne megosztani a szomszédos országok között, majd ezeket az erőforrásokat a régió minden országának rendelkezésére lehetne bocsátani. Ilyen módon az EU támogathatná a közepes méretű, illetve a közös kockázatnak kitett országok (áradások egy bizonyos vízgyűjtő terület esetében, földrengések stb.) között megosztott erőforrások beszerzését.

3.2.4 Állandó ügyeletben lévő központosított műszaki szerv biztosítása

3.2.4.1 Annak ellenére, hogy a legtöbb tagállam vészhelyzeti központjaihoz hasonlóan a MIC jelenleg napi 24 órában működik, sem humán, sem pedig műszaki téren nem kapja meg a szükséges erőforrásokat. Az Európai Bizottságnak ígéretet kell tennie ennek megváltoztatására.

3.2.4.2 Az Európai Bizottság jelenlegi megközelítése azonban a vészhelyzet alapján meghatározott erőforrások beszerzésére korlátozódik. Érdemes megvizsgálni, hogy ez a fajta szemléletmód megfelel-e az adott helyzet által megkívántnak.

3.2.4.3 Nem vitatható, hogy a MIC-nek szerepénél fogva nem feladata a döntések és a vészhelyzet koordinációja. A döntések meghozatalában történő segítségnyújtásnál, vagy a segítségnyújtás végrehajtása során azonban el kell kerülni a „rögtönzést”, és léteznie kell egy meghatározott eljárásnak, amelyet követni kell, és amely a vészhelyzet körülményeinek függvényében változik. Az árvíz esetén tett válaszlétezőkésedések különböznek a földcsuszamlás, földrengés vagy vulkánkitörés esetén foganatosított intézkedésektől. Az erőforrások ugyancsak különbözőek.

3.2.4.4 Tehát vészhelyzet esetén a megbízható adatokhoz való hozzáféréseken kívül a MIC-nek előre meghatározott segítségnyújtási tervvel kell rendelkeznie, hogy az Európai Bizottság megtervezhesse, hogyan lép kapcsolatba az EU-n belüli és kívüli szakosodott szervezetekkel. Ezeket a terveket a vészhelyzetek jellegének, súlyosságának, az érintett országnak stb. figyelembe vételével kell megállapítani, és eredményes és gyors válaszlétezőkésedésekre kell törekedni. Természetesen az egyes országokban mozgósítható moduloknak a terv részét kell képezniük.

3.2.4.5 Mindenképpen el kell érni, hogy a MIC ne csak megfigyelőközpont legyen: emellett a tagállami szervezet, a humanitárius segélyszervezetek és különösen a különféle katasztrófaóknál segédkező önkéntesek munkájának koordinációját is elláthatná. A koordináció olyan tevékenység, amelyet azon szervezeteknek kell végezniük, amelyek az összes információval és e feladat ellátásához szükséges eszközökkel is rendelkeznek.

3.2.5 A beavatkozó csapatok kiképzése

3.2.5.1 A tagállamok által előre kiválasztott beavatkozó csapatok nyilvánvalóan pontosan tisztában vannak azzal, hogyan kell fellépniük egy adott vészhelyzetben. A jelenlegi képzési program jó eredményeket mutat a közös fellépési képesség tekintetében. Növelni kell a tanfolyamok számát, és törekedni kell arra, hogy ezek ne csak angol nyelven folyjanak, mivel a segítségnyújtásra olyan országokban is szükség lehet, amelyek kulturális szempontból más nyelvekhez kötődnek, mint például a franciához vagy a spanyolhoz.

3.2.5.2 A beavatkozó csapatokkal – amint azok elkészültek – ismertetni kell az előzetes segítségnyújtási terveket, ezért ezeket be kell építeni a képzési rendszerekbe.

3.2.5.3 Érdemes lenne elgondolkozni az új távoktatási technikák alkalmazásán is az ilyen tanfolyamok esetén.

4. Az Európai Bizottság javaslatával kapcsolatos specifikus észrevételek

4.1 Bár kétség sem fér hozzá, hogy ez a javaslat előremutató, tovább lehet tökéletesíteni, tekintettel arra, hogy a mechanizmus elsődleges alkalmazási helye az EU, tehát jelenleg az EU régiók közötti szolidaritásának egyik eszköze (illetve az eszköze).

4.2 Az EU-nak következképpen mindent el kell követnie annak érdekében, hogy a lehető leggyorsabb és legeredményesebb válaszintézkedéseket tegye meg a vészhelyzetek bármely formája esetén. Ehhez előre meghatározott eljárások vagy segítségnyújtási tervek szükségesek, melyeket gyakorlatok során ki kell próbálni, és a gyakorlatokból és tényleges beavatkozásokból nyert tapasztalatok fényében aktualizálni kell.

4.3 A terveknek magukban kell foglalniuk a kommunikációt és a legfrissebb térképeket, valamint rendelkezniük kell a megfelelő erőforrásokkal a kellő koordináció megvalósítása érdekében. Ezeknek az erőforrásoknak az EU tulajdonában kell lenniük. Az európai beavatkozási terveknek diktálniuk kell a nemzetközi színvonalat, miáltal javul az EU arculata és növekszik befolyása a nemzetközi szinten.

4.4 Ezenkívül az EU vizsgálati csapatait és koordinátorait meg kell hallgatni az érintett terület helyreállításával és a lehetséges további cselekvési tervekkel kapcsolatban.

4.5 Az EGSZB úgy véli, hogy a közösségi mechanizmus keretén belül tett összes intézkedést megfelelő költségvetési támogatásban kell részesíteni, hogy azok ne csak a megfelelő számú szakember biztosítását tegyék lehetővé, hanem az európai beavatkozást és – különösen az Uniót kívül bekövetkezett katasztrófák esetén – annak láthatóságát is javító eszközök biztosítását úgyszintén. Különösen a közlekedés tekintetében kellene költségvetési eszközöket felszabadítani ahhoz, hogy a katasztrófák következményeinek minimalizálása érdekében rendelkezésre álljon egy gyorsan bevethető flotta.

4.6 A harmadik országban történő segítségnyújtás esetén a mechanizmus révén történő beavatkozást az EU külpolitikájának szerves részeként kell tekinteni, és mint az EU tragikus eseményeket átélő országokkal vállalt szolidaritásának jelét, a neki járó jelentőséggel kell felruházni.

Brüsszel, 2005. december 14.

5. Következtetések

5.1 Az EGSZB támogatja a közösségi polgári védelmi mechanizmus fejlesztéséről szóló közleményben foglaltakat. Úgy látja azonban, hogy néhány konkrét ponton még javításra szorul, és mindenekelőtt úgy véli, hogy egyes észrevételeink a szervezett civil társadalom képviselői által végzett értékelés eredményét tükrözik – hiszen közülük kerülnek ki az EGSZB tagjai.

5.2 Először is – és figyelembe véve azt, hogy a javasolt intézkedések végrehajtását kötelezővé kell tenni – megfelelő jogi eszközöket kellene alkalmazni. Úgy véljük, hogy a rendelet⁽⁹⁾ a legmegfelelőbb eszköz, mivel segíti a tagállamok jogharmonizációját, és az egész Unióban kényszerítő erejű.

5.3 Szintén ki kell emelni a mechanizmusnak szánt költségvetési előirányzatot, amelynek elegendő forrásokat kell biztosítania a személyzet bővítéséhez és a saját eszközök megvásárlásához. Annak ellenére, hogy a közleményben nem tesznek konkrét említést a tagállamoknak nyújtott pénzügyi támogatásról, a Szolidaritási Alapról szóló új javaslatban⁽¹⁰⁾ figyelembe kellene venni a természeti katasztrófák összes típusát, ide értve az aszályt is.

5.4 Az EGSZB-nek a mechanizmus fejlesztésére a jelen véleményben tett javaslatok közül a következőket kell kiemelni:

- műholdas kommunikációs rendszer létrehozása;
- a mechanizmus saját segítségnyújtó egységeinek felállítása;
- az EU-egységek megkülönböztető jelzéssel való ellátása, különösen az Uniót kívül végzett munka során;
- az operatív alapok regionalizációja és munkájuk összehangolása;
- a csapatok műszaki kiképzése a nyelvi sokszínűség fenntartása mellett.

5.5 Az EGSZB mint a civil társadalom képviselője kinyilvánítja, hogy támogatja a katasztrófa helyzetben fellépő önkénteseket. Munkájuk, mely sok esetben megszakítás nélküli és amelyért díjazásban nem részesülnek, nem csupán a szolidaritás jele, hanem egyben nélkülözhetetlen fellépés az emberi és anyagi károk tevékeny helyrehozatala érdekében a katasztrófa sújtotta területeken.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Anne-Marie SIGMUND

⁽⁹⁾ Példaként megemlíthetjük a gyors intézkedési és felkészültségi eszköz súlyos vészhelyzet esetére történő létrehozásáról szóló rendeletre tett javaslatot. COM(2005) 113 final, 2005. április 6.

⁽¹⁰⁾ A COM(2005) 108 final dokumentumot 2005. április 6-án fogadták el.